



ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ
TENDERS REVIEW AUTHORITY

Λεωφ. Γρίβα Διγενή 81-83, 2ο όροφο, Τ.Θ. 24820, 1304 Λευκωσία
Τηλ: 22445100, Φαξ: 22445107, Email: tra@aap.gov.cy, Web: www.tra.gov.cy

Προσφυγή Αρ. 25/2013

Μεταξύ:

ΝΕΜΕΣΙΣ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ

Αιτητών

v.

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ, ΤΟΜΕΑΣ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΤΕΡΕΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ**

Αναθέτουσα Αρχή

**Αναθεωρητική Αρχή
Προσφορών**

Ζαχαρίας Τουλούρας, Πρόεδρος
Ανδρέας Χριστοφή, Μέλος
Κυριάκος Συρίμης, Μέλος

Αιτητές:

ΝΕΜΕΣΙΣ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ

Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. Αλεξία Κουντουρή-Παπαευσταθίου, Δικηγόρο
2. Χρίστο Παπασωζόμενο, Εκπρόσωπο αιτούσας Εταιρείας
3. Γεώργιο Μιχαηλίδη, Εκπρόσωπο αιτούσας Εταιρείας
3. Πανίκο Νικολαΐδη, Εκπρόσωπο αιτούσας Εταιρείας

Αναθέτουσα Αρχή:

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ,
ΤΟΜΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΤΕΡΕΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ**

Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. Ελίτα Γαβριήλ, Δικηγόρο της Δημοκρατίας
2. Στέφανη Γρηγοριάδου, Ασκούμενη Δικηγόρο
3. Χριστόφορο Καρύδη, Ασκούμενο Δικηγόρο
4. Κωνσταντίνο Κοτζιάπασιη, Συντονιστή Επιτροπής Αξιολόγησης
5. Γιάννη Γιαννούκο, Μέλος Επιτροπής Αξιολόγησης :

Ημερομηνία έκδοσης Απόφασης: 3 Δεκεμβρίου, 2013

ΑΠΟΦΑΣΗ

A. Με την παρούσα Προσφυγή, με αριθμό 25/2013, η εταιρεία ΝΕΜΕΣΙΣ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ, (στο εξής οι Αιτητές) στρέφεται εναντίον της απόφασης του Υπουργείου Εσωτερικών (στο εξής η Αναθέτουσα Αρχή), να απορρίψει την προσφορά της και να ακυρώσει το διαγωνισμό με αριθμό 14/2011 που αφορά την «Αποκατάσταση των χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμάτων (ΧΑΔΑ), στις Επαρχίες Λάρνακας/Αμμοχώστου».

B. ΓΕΓΟΝΟΤΑ

1. Ο πιο πάνω διαγωνισμός προκηρύχθηκε στις 16.12.2011 και ακολουθήθηκε η ανοιχτή διαδικασία. Ως κριτήριο ανάθεσης του διαγωνισμού καθορίστηκε, μετά από τροποποίηση, η χαμηλότερη τιμή και τελευταία ημερομηνία υποβολής των προσφορών ορίστηκε η 4.5.2012.

2. Υποβλήθηκαν συνολικά επτά (7) προσφορές που αξιολογήθηκαν από τους ανεξάρτητους συμβούλους της Αναθέτουσας Αρχής, την εταιρεία Enviropian A.E. Οι σύμβουλοι, με την έκθεσή τους, που υποβλήθηκε στην Επιτροπή Αξιολόγησης τον Μάρτη του 2013, εισηγήθηκαν ότι μόνο δύο προσφοροδότες πληρούσαν τους ουσιώδεις όρους των εγγράφων του διαγωνισμού, η εταιρεία Ηλέκτωρ Α.Ε. και η Κοινοπραξία Neophytou – Technova – Έργασιας Τεχνική Α.Ε. J.V.

3. Η Επιτροπή Αξιολόγησης, με έκθεσή της ημερομηνίας 2.4.2013 εισηγήθηκε προς το Συμβούλιο Προσφορών τον αποκλεισμό όλων των προσφοροδοτών και την ακύρωση του διαγωνισμού, αφού όλες οι προσφορές παρουσίαζαν αποκλίσεις από ουσιώδεις όρους των εγγράφων του διαγωνισμού.

4. Στις 9.4.2013 το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Εσωτερικών σε συνεδρία του υιοθέτησε την έκθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης και έκρινε ότι όλες οι προσφορές είναι εκτός προδιαγραφών, ακυρώνοντας τον επίδικο διαγωνισμό.

5. Η Αναθέτουσα Αρχή με επιστολή της ημερ. 21.5.2013 γνωστοποίησε στους προσφοροδότες την απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών για ακύρωση του διαγωνισμού. Στην εν λόγω επιστολή που απευθύνεται στους Αιτητές, μεταξύ άλλων, αναφέρονται τα ακόλουθα:

«[...] Η δική σας προσφορά δεν έχει επιλεγεί, γιατί η τεχνική πρόταση παρουσιάζει ουσιώδεις αποκλίσεις και κρίνεται μη αποδεκτή για τους ακόλουθους λόγους:

1. Τεύχος 3: Μελέτη Έργων διαμόρφωσης απορριμματικού αναγλύφου και περιβάλλοντος χώρου.

1.1 Η πληρότητα παρουσίασης της μελέτης για τα έργα διαμόρφωσης και εξομάλυνσης του απορριμματικού αναγλύφου δεν είναι επαρκής, διότι δεν γίνεται καμία αναφορά για τη διεύθυνση του ρέματος στο Μαρί, όπως προβλέπεται από τους Όρους του Διαγωνισμού (σελ. 170 Τόμου Γ) και την Τεχνοοικονομική μελέτη που αποτελεί και συμβατικό στοιχείο του Διαγωνισμού.

2. Τεύχος 4: Μελέτη Έργων Τελικής Κάλυψης

2.1 Απουσιάζουν οι γεωτεχνικοί υπολογισμοί για την τάφρο αγκύρωσης των γεωσυνθετικών υλικών, όπου σύμφωνα με τους όρους του Διαγωνισμού (σελ. 144 Τόμου Γ) ορίζεται ότι οι ελάχιστες διαστάσεις είναι 0,50*0,50 μέτρα και οι διαστάσεις που τελικά θα επιλεγούν θα πρέπει να τεκμηριωθούν με υπολογισμούς

2.2 Στην μελέτη προσφοράς του για την Κοφίνου ο Διαγωνιζόμενος προτείνει διαμόρφωση πρανών με κλίση 1:1,5 η οποία είναι μεν αποδεκτή, ωστόσο σε αυτή την κλίση είναι αμφίβολο αν θα ευσταθούν οι εδαφικές στρώσεις τελικής κάλυψης και ως εκ τούτου κρίνεται ότι θα έπρεπε και σε αυτό τον χώρο να προσφέρουν γεωσυνθετικές στρώσεις όπως γίνεται στον Κόρνο και στο Αβδελλερό και όπως ορίζεται για τους χώρους με απότομα πρανή στα τεύχη δημοπράτησης. Ειδάλλως, θα έπρεπε να αποδειχθεί η ευστάθεια του απορριμματικού αναγλύφου και των στρώσεων τελικής κάλυψης με εδαφικά υλικά σε πιο απότομες κλίσεις.

2.3 Στους χώρους Κελλιά και Αβδελλερό που υπάρχει μετωπικό ανάχωμα, δεν φαίνεται καμία επιπλέον λεπτομέρεια στα σχέδια, όπως η απόληξη των στρώσεων σε αυτό και η τοποθέτηση του γεωπλέγματος.

2.4 Στις οριζοντιογραφίες των χώρων Κελλιά και Βορόκληνη φαίνεται ότι προσφέρει τελική κάλυψη με γεωμεμβράνη, ενώ κάτι τέτοιο δεν τεκμηριώνεται από την υπόλοιπη μελέτη, ούτε από τις προμετρήσεις.

3. Τεύχος 5: Μελέτη έργων διαχείρισης στραγγισμάτων

3.1 Απουσιάζει η τεχνική περιγραφή των διατάξεων καθαρισμού και ελέγχου καλής λειτουργίας του συστήματος. (σελ. 99 Τόμου Α).

3.2 Έλλειψη παρατηρείται στον ΧΑΔΑ Παραλιμνίου όπου τοποθετούνται 5 (πέντε) φρεάτια συλλογής στραγγισμάτων έναντι 6 (έξι) που ζητούνται στα Τεύχη Δημοπράτησης. (σελ. 146 Τόμου Γ)

4. Τεύχος 7: Μελέτη έργων Διαχείρισης Ομβρίων

4.1 Στα σχέδια δεν απεικονίζεται η διεύθυνση της κοίτης του ρέματος στο Μαρί. (σελ. 170 Τόμου Γ)

5. Τεύχος 8: Μελέτη έργων υποδομής-ανωδομής

5.1 Δεν παρουσιάζονται υπολογισμοί των Η/Μ έργων, ούτε υπολογισμοί για τη χάραξη της οδοποιίας [...]. (Η αρίθμηση δική μας)

6. Στις 5.6.2013 καταχωρήθηκαν στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών οι Προσφυγές 24/2013, 25/2013 και 26/2013, από την «1. CYBARCO – ΙΑΚΟΒΟΥ JOINT

VENTURE, 2. CYBARCO LIMITED, 3. ΙΑCOVΟΥ BROTHERS (CONSTRUCTIONS) LTD», την εταιρεία «NEMESIS ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ» και την Κοινοπραξία «ΝΕΟΡΗΥΤΟΥ –ΤΕΧΝΟΝΑ – ΕΡΓΑΣΙΣ ΤΕΧΝΙΚΗ Α.Ε. J.V.», αντίστοιχα, και στις 7.6.2013 η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών αποφάσισε τη χορήγηση προσωρινών μέτρων για αναστολή της διαδικασίας ανάθεσης ή της εκτέλεσης πράξης ή απόφασης της Αναθέτουσας Αρχής ή της υπογραφής της σύμβασης μέχρι την έκδοση τελικής απόφασης επί των Προσφυγών.

Γ. ΘΕΣΕΙΣ ΑΙΤΗΤΩΝ

Κατά την ενώπιόν μας διαδικασία οι Αιτητές ισχυρίστηκαν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

Επικαλούμενοι τους όρους 1.2.3 (Υποχρεώσεις Διαγωνιζομένων και Αναδόχου) και 1.2.4 (Δαπάνες Αναδόχου) του Τόμου Γ των εγγράφων του διαγωνισμού, που προβλέπουν μεταξύ άλλων ότι οι παρατηρήσεις της Αναθέτουσας Αρχής για τεχνικές αποκλίσεις θα ενσωματωθούν στην τελική μελέτη που θα υποβάλει ο Ανάδοχος, υποστήριξαν ότι οι τεχνικές αποκλίσεις είναι επιτρεπτές και αναμενόμενες. Παρά την πρόνοια αυτή οι Αιτητές ισχυρίζονται ότι δεν παρουσιάζουν αποκλίσεις από ουσιώδεις όρους. Ακόμη υποστήριξαν ότι δεν υπάρχει αιτιολογία των αποκλίσεων που αναφέρονται στην επιστολή γνωστοποίησης των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού.

Ακόμη οι Αιτητές ισχυρίζονται ότι οι όποιες αποκλίσεις/παραλείψεις της προσφοράς τους δεν υπερβαίνουν σε αξία μερικές χιλιάδες ευρώ για ένα έργο του οποίου η εκτιμημένη αξία υπολογίζεται σε €29.500.000. Επίσης υποστήριξαν ότι με βάση το Παράρτημα 18 του Τόμου Α παρέχεται στην Αναθέτουσα Αρχή η ευχέρεια να κάνει παρατηρήσεις με σκοπό να συζητηθούν και να συμφωνηθούν κατά τη φάση αξιολόγησης της προσφοράς, κάτι που η Αναθέτουσα Αρχή δεν έπραξε.

Ακολούθως οι Αιτητές επιχειρηματολόγησαν ότι η προσφορά τους είναι εντός προδιαγραφών και απέρριψαν ένα προς ένα τους λόγους για τους οποίους αυτή τέθηκε εκτός προδιαγραφών, όπως αναφέρονται στην επιστολή γνωστοποίησης των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού .

Δ. ΘΕΣΕΙΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ

Η Αναθέτουσα Αρχή κατά την ενώπιόν μας διαδικασία απέρριψε όλους τους ισχυρισμούς των Αιτητών αναφέροντας, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

Σημείωσε εισαγωγικά ότι η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών ασκεί έλεγχο νομιμότητας και όχι έλεγχο ουσίας και ότι οι διοικητικές πράξεις, καλύπτονται από το τεκμήριο κανονικότητας και νομιμότητας και ενόψει τούτου του τεκμηρίου, το βάρος είναι στους Αιτητές να αποδείξουν την υπόθεσή τους. Το Δικαστήριο και κατά συνέπεια η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών, δεν επεμβαίνει αν από τα ενώπιόν τους γεγονότα προκύπτει ότι η απόφαση ήταν εύλογα επιτρεπτή. Ακόμη τόνισε πως είναι πάγια νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου ότι δεν χωρεί διαφοροποίηση σε ουσιώδη ή επουσιώδη απόκλιση από ουσιώδη όρο.

Η Αναθέτουσα Αρχή υποστήριξε ότι η τεχνική πρόταση της προσφοράς των Αιτητών παρουσιάζει ουσιώδεις αποκλίσεις και κρίθηκε μη αποδεκτή για τους λόγους που αναπτύσσονται στην επιστολή γνωστοποίησης των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού και εάν κριθεί από την Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών ότι η προσφορά τους δεν πληρούσε έστω και για ένα λόγο τους όρους των εγγράφων του διαγωνισμού, τότε η προσφορά τους ορθά κρίθηκε ως εκτός προδιαγραφών και πολύ ορθά απορρίφθηκε από την Αναθέτουσα Αρχή.

Αναφορικά με την επίκληση από τους Αιτητές των προνοιών των όρων 1.2.3 και 1.2.4, προκειμένου να καταδείξουν ότι ο όρος αυτός υποδηλώνει ότι οι τεχνικές αποκλίσεις είναι αναμενόμενες και επιτρεπτές, η Αναθέτουσα Αρχή επικαλέστηκε την απόφαση της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών στην Προσφυγή με αρ. 51/2012 για να καταδείξει ότι από τη στιγμή που έχει παραβιαστεί ουσιώδης όρος του διαγωνισμού τότε οι ως άνω πρόνοιες τίθενται εκτός εφαρμογής. Υποστήριξε επίσης ότι υπάρχει πλήρης αιτιολογία της προσβαλλόμενης απόφασης και παρέπεμψε στην έκθεση των Συμβούλων Μελετητών, στην Έκθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης καθώς και στα πρακτικά του Συμβουλίου Προσφορών.

Ωσαύτως η Αναθέτουσα Αρχή χαρακτήρισε αβάσιμους και τους ισχυρισμούς των Αιτητών ότι το ουσιώδες ενός όρου κρίνεται και με βάση την αξία. Υποστήριξε επίσης επικαλούμενη σχετική νομολογία, ότι κριτήριο για τον καθορισμό όρου διαγωνισμού ως

ουσιώδους, είναι η σημασία που ενέχει η τήρηση του στην απόφαση για κατακύρωση της προσφοράς.

Ακόμη η Αναθέτουσα Αρχή υποστήριξε ότι εσφαλμένα οι Αιτητές επικαλούνται το Παράρτημα 18 με σκοπό να καταδείξουν ότι η Αναθέτουσα Αρχή είχε την ευχέρεια να συζητά και συμφωνεί θέματα με τους Αιτητές, διότι το συγκεκριμένο μέρος του Παραρτήματος 18 (παράγραφος 3-3) αφορά άλλο στάδιο και συγκεκριμένα το στάδιο που έπεται της αξιολόγησης της προσφοράς, ήτοι το στάδιο μετά την κατακύρωση του διαγωνισμού, αφού τα αναφερόμενα στην παράγραφο αυτή αφορούν τον Ανάδοχο και δεν εμπίπτουν στο στάδιο αξιολόγησης της προσφοράς.

Τέλος, η Αναθέτουσα Αρχή απάντησε στους σχετικούς ισχυρισμούς των Αιτητών αναφορικά με τους αντίστοιχους λόγους απόρριψης της προσφοράς τους όπως προκύπτουν από την Έκθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης και στην επιστολή γνωστοποίησης των αποτελεσμάτων. Σημειώνουμε ότι για τον λόγο απόρριψης 3.2 η Αναθέτουσα Αρχή δήλωσε κατά την ενώπιόν μας διαδικασία ότι μετά από προσεκτική μελέτη και επανέλεγχο δεν υπάρχει απόκλιση.

Ε. Αφού ακούσαμε τις θέσεις των δυο πλευρών και κατόπιν ενδελεχούς μελέτης των σχετικών στοιχείων του Διοικητικού Φακέλου της υπόθεσης καταλήγουμε στα ακόλουθα:

Προτού προχωρήσουμε σε εξέταση των λόγων για τους οποίους απορρίφθηκε η προσφορά των Αιτητών από την Αναθέτουσα Αρχή αναφέρουμε αυτό που έχει κατ'επανάληψη σημειωθεί ότι δηλαδή η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών ασκεί έλεγχο νομιμότητας και δεν προβαίνει σε έλεγχο ή/και αξιολόγηση των τεχνικών στοιχείων που υποβάλλονται από τους οικονομικούς φορείς. Η τεχνική αξιολόγηση των προσφορών είναι εξουσία η οποία ανήκει στην εκάστοτε Αναθέτουσα Αρχή και γίνεται από αρμόδια για αξιολόγηση όργανα που αποτελούνται από τεχνικά καταρτισμένα μέλη ή/και από ανεξάρτητους ειδικευμένους τεχνικούς συμβούλους. Επιπλέον, σημειώνεται ότι «*Το Δικαστήριο δεν ελέγχει θέματα τεχνικής φύσης που λήφθηκαν υπόψη από τη Διοίκηση στην έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης, γιατί η Διοίκηση είναι ο καλύτερος γνώστης και κριτής. Η κρίση της Διοίκησης σε ζητήματα τεχνικής φύσης ή ειδικών γνώσεων είναι γενικά ανέλεγκτη*» (Λαμπριανίδης ν. Δήμου Λάρνακας (1990) 3 Α.Α.Δ.

664 (σελ.671), Βλ. επίσης *Antigoni G. Eraclidou and Another v. Compensation Officer, (Minister of Labour and Social Insurance) (1968) 3 C.L.R. 44*, σελ. 54, *Stavrinou v Republic (1986) C.L.R. 1195*, *Ράφτης v. Δημοκρατίας κ.α. (2002) 3 Α.Α.Δ. 345*). Ασφαλώς, μπορεί η κρίση της διοίκησης επί θεμάτων τεχνικής φύσεως ή ειδικών γνώσεων να είναι ανέλεγκτη, εφόσον όμως δεν συντρέχει πλάνη περί τα πράγματα, κακή χρήση διακριτικής εξουσίας ή δεν προκύπτει έλλειψη αιτιολογίας. Σημειώνεται δε, ότι στην παρούσα διαδικασία οι προσφορές αξιολογήθηκαν τόσο από εξωτερικούς Τεχνικούς Συμβούλους Μελετητές της Αναθέτουσας Αρχής όσο και από Επιτροπή Αξιολόγησης που απαρτιζόταν από μέλη τα οποία ήταν καταρτισμένα στον σχετικό τομέα που αφορά τον παρόντα Διαγωνισμό.

Ξεκινούμε να εξετάσουμε πρώτα τον λόγο αποκλεισμού (λόγος 2.1) που αφορά την μη υποβολή των γεωτεχνικών υπολογιστών για την τάφρο αγκύρωσης των γεωσυνθετικών υλικών και ακολούθως τον λόγο αποκλεισμού (λόγος 5.1) αναφορικά με το «Τεύχος 8: Μελέτη έργων υποδομής-ανωδομής» αφού όπως τόνισε και η Αναθέτουσα Αρχή υπάρχει παραδοχή από τους Αιτητές πως και στις δύο αυτές περιπτώσεις στην προσφορά τους δεν έχουν δοθεί οι σχετικοί υπολογισμοί διότι κατά τους ίδιους αυτοί δεν απαιτούνταν από τους όρους του διαγωνισμού.

Παρατηρούμε ότι στη σελ. 144 «Τόμος Γ: Απαιτήσεις Εργοδότη και Τεχνικές Προδιαγραφές», στον όρο 4.4.8 – Αγκύρωση Γεωσυνθετικών Υλικών σημειώνονται τα ακόλουθα:

«[...] Οι ελάχιστες διαστάσεις της τάφρου αγκύρωσης είναι 0,50 x 0,50m. Οι διαστάσεις της τάφρου που θα επιλεγούν θα τεκμηριωθούν μέσω υπολογισμών. Η τάφρος αγκύρωσης πληρούται με τα χώματα εκσκαφής και ακολουθεί η συμπύκνωση των υλικών αυτών».

Επιπλέον παρατηρούμε ότι στη σελ. 99 του Παραρτήματος 18 του Τόμου Α: Οδηγίες προς τους οικονομικούς φορείς αναφέρονται τα ακόλουθα:

«2.4 Τεύχος 4: Μελέτη έργων τελικής κάλυψης

Τεχνική περιγραφή – Τεχνικές προδιαγραφές

Το παρόν τεύχος θα περιλαμβάνει:

- Τεχνική περιγραφή και αιτιολόγηση προτεινόμενου συστήματος τελικής κάλυψης του ΧΑΔΑ.
- Τεχνική περιγραφή κατασκευής γεωλογικού φραγμού, και κατασκευής όλων των λοιπών στρώσεων τελικής κάλυψης.
- Τεχνική περιγραφή ειδικών κατασκευών (συναρμογής τελικής κάλυψης με υπόλοιπα έργα).

- Τεχνικές προδιαγραφές υλικών και εργασιών κατασκευής γεωλογικού φραγμού και υπολοίπων στρώσεων.
- Τεχνικές προδιαγραφές υλικών και εργασιών τοποθέτησης γεωυφάσματος.

Υπολογισμοί

Τα παραπάνω θα συνοδεύονται , επί ποινή αποκλεισμού, από:

- Υπολογισμούς αντοχής γεωσυνθετικών υλικών
- Υπολογισμούς ευστάθειας διεπιφανειών και συνολικής τελικής κάλυψης
- Υπολογισμούς ευστάθειας αποστραγγιστικής στρώσης».

Έχοντας υπόψη τα πιο πάνω δεδομένα, η Επιτροπή Αξιολόγησης έκρινε ότι η προσφορά των Αιτητών παρουσίασε ελλείψεις στο συγκεκριμένο τεύχος, όπου σύμφωνα και με τις ελάχιστες απαιτήσεις που περιγράφονται στα έγγραφα του διαγωνισμού και αναφέρονται πιο πάνω, κρίθηκε ως μη αποδεκτή. Επιπρόσθετα στην έκθεση των Συμβούλων Μελετητών της Αναθέτουσας Αρχής για το συγκεκριμένο ζήτημα μεταξύ άλλων, αναφέρονται τα ακόλουθα:

«[...] Το θέμα αυτό θεωρείται σημαντικό διότι ο υπολογισμός και η απόδειξη της επάρκειας της τάφρου αγκύρωσης μπορεί να συμπαρασύρει σε πιθανές μεταβολές στο φυσικό και οικονομικό αντικείμενο του έργου.

[...]

Ως προς την πληρότητα της μελέτης παρατηρήθηκε ότι η τεχνική περιγραφή των ειδικών κατασκευών (συναρμογής της τελικής κάλυψης με τα υπόλοιπα έργα) είναι ελλιπής στα κείμενα του συγκεκριμένου τεύχους, καθώς περιγράφεται μόνο η τάφρος αγκύρωσης και όχι οι απολήξεις των στρώσεων τελικής κάλυψης.

[...]

Παρατηρείται έτσι ΑΠΟΚΛΙΣΗ-ΑΣΑΦΕΙΑ η οποία κρίνεται ΟΥΣΙΩΔΗΣ, διότι επηρεάζει με ουσιαστικό τρόπο την ποιότητα και την απόδοση των εργασιών του Έργου, επηρεάζει δικαιώματα της Αναθέτουσας Αρχής και/ή υποχρεώσεις του Προσφέροντα και η διόρθωση της μπορεί να επηρεάσει άδικα τη συναγωνιστική θέση άλλων Προσφερόντων».

Με βάση τα πιο πάνω βρίσκουμε ότι η υποβολή όλων των σχετικών υπολογισμών ήταν σαφής απαίτηση των όρων του διαγωνισμού και οι Αιτητές παραδεκτά δεν τους υπέβαλαν. Ως εκ τούτου οι σχετικοί ισχυρισμοί των Αιτητών ότι η υποβολή τους δεν απαιτείτο από τους όρους του διαγωνισμού δεν γίνονται αποδεκτοί.

Αναφορικά με τον λόγο αποκλεισμού 5.1 σημειώνουμε τα ακόλουθα:

Στο Παράρτημα 18 (στη σελ. 101) του «Τόμου Α: Οδηγίες προς τους οικονομικούς φορείς» των εγγράφων του διαγωνισμού, αναφέρονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

«2.8. Τεύχος 8: Μελέτη έργων υποδομής – ανωδομής

Το Τεύχος 8 της Μελέτης προσφοράς, θα περιγράφει όλα τα έργα υποδομής και ανωδομής του χώρου. Ειδικότερα, στο παρόν τεύχος θα περιγράφονται

τουλάχιστον τα έργα που αφορούν την περίφραξη, πύλη εισόδου, πινακίδες, αντιπυρική προστασία, εξοπλισμό υγιεινής και ασφάλειας, έργα Η/Μ (φωτισμός, έργα ηλεκτροδότησης, έργα εσωτερικής οδοποιίας, έργα ανωδομής και αρχιτεκτονικών διαμορφώσεων) και κάθε άλλο έργο που απαιτείται απ' τα έγγραφα προσφορών για την πλήρη κατασκευή του έργου, και δεν συμπεριλαμβάνεται στα υπόλοιπα τεύχη.

Στα παραπάνω τεύχη, τα οποία θα συνταχθούν σε επίπεδο οριστικής μελέτης, θα περιλαμβάνονται κατ' ελάχιστον τα ακόλουθα:

- Τεχνική περιγραφή - Τεχνικές Προδιαγραφές
- Οριζοντιογραφίες εγκαταστάσεων και σχέδια λεπτομερειών σε κατάλληλη κλίμακα
- Κατόψεις - τομές σε κατάλληλη κλίμακα
- Υπολογισμοί
- Προμετρήσεις».

Σχετικά με το Τεύχος 8 παρατηρούμε τα ακόλουθα στην Έκθεση των Συμβούλων Μελετητών της Αναθέτουσας Αρχής (σελ. 72 – 73):

« 5.5.8. Τεύχος 8: Μελέτη έργων υποδομής – ανωδομής

[...]

Όμως, δεν παρατίθενται στοιχεία σχεδιασμού για την οδοποιία (ακτίνες, χιλιομέτρηση, πίνακες χρωματισμών, κλπ).

[...]

Αναφορικά με την οδοποιία δίνονται ελλιπή σχέδια οριζοντιογραφίας, χωρίς γεωμετρικά στοιχεία και χωρίς την ανάπτυξη των πρανών, πράγμα που οδηγεί σε συμπέρασμα ότι δεν είναι κατασκευάσιμη η προτεινόμενη λύση».

Περαιτέρω σημειώνουμε ότι η Επιτροπή Αξιολόγησης, παρόλο που υιοθετεί την περιγραφή που δίνουν οι Σύμβουλοι Μελετητές της Αναθέτουσας Αρχής, εκφράζει την διαφωνία της στην τελική γνωμοδότηση επί του συγκεκριμένου σημείου, θεωρώντας ότι η προσφορά των Αιτητών για το συγκεκριμένο τεύχος κρίνεται ως μη αποδεκτή.

Κατά την ενώπιόν μας διαδικασία οι Αιτητές υποστήριξαν ότι δεν υπάρχει απαίτηση στα έγγραφα της προσφοράς για τους λεπτομερείς υπολογισμούς σχετικά με Η/Μ Έργα και με τη χάραξη της οδοποιίας. Όπου ήταν αναγκαίο, συνέχισαν, η διαστασιολόγηση των Έργων αναφέρεται στα Σχέδια και στις τεχνικές περιγραφές του κάθε συστήματος και έχουν κατατεθεί με την προσφορά τους.

Με βάση τα πιο πάνω βρίσκουμε ότι η υποβολή όλων των σχετικών υπολογισμών ήταν σαφής απαίτηση των όρων του διαγωνισμού και οι Αιτητές παραδεκτά δεν τους υπέβαλαν. Ως εκ τούτου οι σχετικοί ισχυρισμοί των Αιτητών ότι η υποβολή τους δεν απαιτείτο από τους όρους του διαγωνισμού δεν γίνονται αποδεκτοί.

Ιδιαίτερη σημασία για την εξέταση του όλου ζητήματος θεωρούμε ότι επέχει ο όρος που βρίσκεται στο «Παράρτημα 18: Περιεχόμενο Τεχνικής Προσφοράς και Μελέτης Εφαρμογής» του «Τόμου Α: Οδηγίες προς τους οικονομικούς φορείς» των Εγγράφων του Διαγωνισμού, στη σελ. 97:

«Τονίζεται ότι όλα τα περιγραφόμενα και αναφερόμενα στην Προμελέτη του έργου, και στις αναφερόμενες σε αυτήν Τεχνικές Προδιαγραφές και λοιπά συμβατικά τεύχη, ως «επί ποινή αποκλεισμού», «κατ' ελάχιστον», «τουλάχιστον», «ελάχιστα», «μέγιστα», κλπ. τίθενται ως ελάχιστες τεχνικές προδιαγραφές του έργου, προς υποχρεωτική τήρηση από τους διαγωνιζόμενους και παράβαση τους επισύρει τον αποκλεισμό της Τεχνικής Προσφοράς».

Ο πιο πάνω όρος αξιολογείται ως σαφέστατος και θεωρούμε ότι δεν αφήνει κανένα περιθώριο για τις οποιεσδήποτε αμφισβητήσεις ή παρερμηνείες του περιεχομένου του. Η επίκληση από τους Αιτητές των προνοιών των όρων 1.2.3 και 1.2.4 για στήριξη της θέσης τους για επιτρεπτές και αναμενόμενες τεχνικές αποκλίσεις δεν πρέπει και δεν μπορεί να γίνεται σε πλήρη παραγνώριση ή/και με πλήρη παραγκωνισμό των προνοιών του πιο πάνω όρου. Κρίνουμε πως στο ορθό πλαίσιο ερμηνευόμενες οι πρόνοιες των όρων 1.2.3 και 1.2.4, που επικαλούνται οι Αιτητές, δεν μπορεί να αφορούν και δεν μπορεί να αναφέρονται στις τιθέμενες από τους όρους ως ελάχιστες απαιτούμενες τεχνικές προδιαγραφές του έργου. Λογικά θα πρέπει να αναφέρονται και να αφορούν μόνο σε τυχόν προσφερόμενα υπέρτερα ή άλλα από αυτά που τίθενται ως ελάχιστες τεχνικές προδιαγραφές, αλλά σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να γίνει αποδεκτό πως αναφέρονται σε προσφερόμενα που υπολείπονται των ελάχιστων τεχνικών προδιαγραφών. Και αυτό γιατί δεν νοείται διαγωνισμός και μάλιστα με αποκλειστικό κριτήριο ανάθεσης τη χαμηλότερη προσφερόμενη τιμή, χωρίς ταυτόχρονα να τίθενται από τους όρους τα απαιτούμενα ή ελάχιστα απαιτούμενα. Σε μια τέτοια περίπτωση θα απουσίαζε το κοινό μέτρο σύγκρισης για την εξεύρεση της χαμηλότερης προσφερόμενης τιμής.

Έχουμε παραθέσει, πιο πάνω, αυτούσιο τον όρο ο οποίος πραγματεύεται τη σημασία και τον χειρισμό που δέον να τύχουν όσα από τους διάφορους όρους του διαγωνισμού τίθενται ως ελάχιστες τεχνικές προδιαγραφές του έργου. Λέχθηκε και προηγούμενα πως πρόκειται για όρο με σαφέστατες πρόνοιες οι οποίες μιλούν από μόνες τους και δεν χρήζουν καμιάς περαιτέρω ερμηνείας. Με τρόπο σαφή, κατηγορηματικό και επιτακτικό ορίζεται ότι «[...] τίθενται ως ελάχιστες προδιαγραφές του έργου, προς υποχρεωτική

τήρηση από τους διαγωνιζόμενους και παράβασή τους επισύρει τον αποκλεισμό της Τεχνικής Προσφοράς». Με την καθαρή αυτή διατύπωση τίθεται εκτός συζήτησης οποιαδήποτε αμφιβολία ότι οι όροι του διαγωνισμού οι οποίοι προβλέπουν και καθορίζουν ελάχιστες απαιτούμενες τεχνικές προδιαγραφές του έργου είναι ουσιώδεις όροι του διαγωνισμού και ως εκ τούτου δεν αφήνουν κανένα περιθώριο αποδοχής προσφοράς ως εγκύρου αν δεν ανταποκρίνεται και δεν ικανοποιεί τις τιθέμενες ως ελάχιστες τεχνικές προδιαγραφές του έργου. Η εισήγηση των Αιτητών για εισαγωγή της σχετικά μικρής χρηματικής αξίας των αποκλίσεων ως κριτηρίου για την αξιολόγηση τους, ως ουσιωδών ή επουσιωδών εκτός από το γεγονός ότι αυτή προσκρούει στην καθιερωμένη νομολογιακή αρχή ότι δεν νοείται επουσιώδης απόκλιση από ουσιώδη όρο, έρχεται και σε κατ' ευθείαν αντίθεση με τον πιο πάνω όρο ο οποίος περιλήφθηκε στα έγγραφα του διαγωνισμού από την Αναθέτουσα Αρχή η οποία γνωρίζει καλύτερα παντός άλλου τις ανάγκες της, μεταξύ των οποίων πρώτη στη θέση κατέχει και η ανάγκη τεχνικής λειτουργικότητας του έργου.

Αναφορικά με τους ισχυρισμούς περί έλλειψης επαρκούς αιτιολογίας από την Επιτροπή Αξιολόγησης, κρίνουμε ότι αυτοί απορρίπτονται αφού η αιτιολογία φαίνεται τόσο στην ίδια την έκθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης όσο και από τα πρακτικά του Συμβουλίου Προσφορών. Η δε αιτιολογία που δόθηκε για την κρίση των αποκλίσεων στην προσφορά των Αιτητών ως ουσιωδών, είναι πλήρως και επαρκώς αιτιολογημένη.

Μετά τα πιο πάνω ευρήματα μας και εφόσον η προσφορά των Αιτητών δεν πληρούσε ή/και δεν ανταποκρίθηκε στον πιο πάνω ουσιώδη όρο του Διαγωνισμού, κρίνουμε ότι αυτή είναι εκτός προδιαγραφών και κατ' επέκταση, δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο εξέτασης (βλ. *Tamassos Tobacco Suppliers & Co v. Δημοκρατίας*, (1992) 3 Α.Α.Δ. 60, *Βασίλης Χαράκης και Υιοί Λτδ v. Δημοκρατίας (Αρ.1)* (1994) 3 Α.Α.Δ. 10). Επομένως, δεν κρίνουμε σκόπιμο να εξετάσουμε τους υπόλοιπους λόγους απόρριψης της προσφοράς τους και τους αντίστοιχους ισχυρισμούς των δύο πλευρών. Εξετάσαμε ακόμη διεξοδικά τον ισχυρισμό των Αιτητών για άνιση μεταχείριση μεταξύ αυτών και άλλων προσφοροδοτών κατά την αξιολόγηση των προσφορών τους. Από τα στοιχεία όμως του διοικητικού φακέλου δεν προκύπτει οτιδήποτε που να στοιχειοθετεί και/ή τεκμηριώνει τους σχετικούς ισχυρισμούς των Αιτητών αφού οι σχετικές διευκρινήσεις που ζητήθηκαν ήταν επί άλλων σημείων από αυτά για τα οποία απορρίφθηκε η προσφορά των Αιτητών. Εν πάση περιπτώσει, όμως, ο Διαγωνισμός ακυρώθηκε εν

τέλει με την αιτιολογία ότι κανένας από τους προσφοροδότες πληροί του όρους του Διαγωνισμού.

Ως εκ τούτου, αποφασίζουμε ομόφωνα ότι η Προσφυγή με αρ. 25/2013 απορρίπτεται και η προσβαλλόμενη απόφαση της Α.Α. επικυρώνεται.

Δεν επιδικάζονται έξοδα επί της διαδικασίας.